

doma“ nekaj starih fajmoštrov, ki spadajo že davno med staro šaro in ki zamorejo pri volitvah morebiti nagajat, ne pa kakega omahujočega volilca pritirati na volišče. Tem gospodom so se klanjali naši nazivopravki — dr. Sernec je bil edini tako pameten, da se tisti dan ni pokazal ali pa menda ne pripada tistemu namišljenemu ožjemu odseku! (Opomba tiskarjevega učenca:

„Sem slišal zvoniti,
Je pravil poljanec,
Da noče več biti
Dohtar poslanec!“)

Mi protestujemo proti takemu teptanju svojih pravic in če naj že obstoji kak ožji odsek, čegar potrebe ne odrekamo, hočemo ga izvoliti sami, da vemo, kdo je ud istega, ter ne pripuščamo, da bi si tako v enomer določali ožje odseke morebiti bivši poslanci sami ali pa kdo drugi. — Takega odseka ni in ga ni in mi ne bomo priznavali nobenih njegovih sklepov!“

Vidiš ga no, tako so toraj sklenili kmečko voljo. Jojmeni!

Sklepali pa so jo tudi v Ptuj!

Na dan 20. septembra so bili povabljeni občinski predstojniki celega ptujskega okraja k okrajnemu zastopu, da bi se tam podučili o vojaških rečeh! Ta poklic je bil podpisan od predstojnika okrajnega zastopa gospoda „profesorja“ Zelenika. Seveda so prišli vsi, ker se je vsaki bal, da bi si nakopal, ako nebi prišel, kako kazni na glavo.

Dobro! predstojniki so odšli domu a par dni pozneje so dobili zopet „povabilo“, podpisano tudi od gosp. „profesorja“ Zelenika, da naj pridejo dne 25. septembra v Ptuj in sicer v „Čitalnico“ — v gornji „štok.“ Dobili pa niso tega povabila napredni predstojniki, dobili so je samo tisti, na katere „se sme človek zanesti!“ Pa ne le predstojniki, tudi občinski svetovalci i t. d. so dobili taka povabila. Ker je bil podpisan gospod „profesor“ Zelenik, je vsaki mislil, da se stvar tiče zopet kake zadeve v okrajnem odboru. Na politično društvo po imenu „Pozor“ se ni nihče oziral, mislili so pač vsi, da se bodejo opozarjali samo na važne občinske reči. A glejte kmetje, tudi ti izvoljeni predstojniki niso hoteli vsi priti, ker so si mislili: Kaj pa bomo zopet v Ptuj? Nekateri pa so vendarle prišli. Jojmeni kaj je bilo? Nič od občinskih zadev, samo volitve deželnih poslancev. Pa zopet sami klerikalci! Seveda ni manjkal pri tem zborovanju gospod „hofrat“ Ploj. Tokrat je govoril jako kratko zato pa grozno — „jedernato“. Gospod župnik Šuta od svete Marjete, saj ga poznamo, je tudi govoril. Bog nam pomagaj, tudi Kukovič, nadučitelj s Polenšaka. Gospod Kukovič, zakaj pa so se vam smejali predstojniki? Celo Miha Brenčič je pokazal svojo govorniško nadarjenost. Tam zadi v kotu pa je stalo vse polno kaplanov. Govorilo je tudi mnogo drugih in vsi za „vero, dom, cesarja.“ Naposled so sklenili, da sploh drugače ni mogoče, kakor da mora biti gospod dohtar a d v o k a t (odvetnik) Jurtela zopet deželni poslanec za ptujski in rogački okraj.

Dohtar se je branil nekoliko časa tega, pa saj je morda znano zakaj: Vse samo na videz! Potem pa grozno rad sprejel „zaupanje“ svojih klerikalno-kmečkih volilcev. Gospod „profesor“ Zelenik, jaz pa vprašam, zakaj pa niste povabili k temu zborovanju enega naprednega občinskega predstojnika? Gospod „ruski profesor“ Zelenik, zakaj pa ste se držali vi tako sladko, ko je neki kaplanček zaklical, naj bi bili vi za poslanca? Sami klerikalci, sami župniki, sami kaplani, sami dohtarji in par nafarbanih predstojnikov — in ljudski kmečka volja se je sijajno sklenila od političnega društva po imenu „Pozor“ v ptujski čitalnici gornjem „štoku.“ No, bodem videl, kaj porečejo temu naprednjaki!

V Celju kmečka volja sklenjena od župnikov kaplanov, v Ptuj kmečka volja sklenjena od dohtar in kaplanov, dragi kmet, zdaj pa že lahko vsaki večer mirno spat! A kako bode jutro? Dohtar, pa nič družega kakor dohtar, nazadnje župnik ali celo kaplan — oh srečen kmečki stan!

Nemška šola v Ljutomeru.

„Slovenski Gospodar“ piše: „Želel bi si mogočnega leva in bi stopil na najvišji prostor tomerske okolice ter zaklical tako gromovito, kakor zarjove lev v puščavi, da bi se vse treslo.“

Ljubi „Gospodar“ zakaj pa raji ne tuliš?

Zakaj bi tako zarjovel? Glejte ga no kmalu radi tega, ker je v Ljutomeru nemška šola, šola, tera da priložnost tudi slovenski kmečki mladini, se nekaj tujega jezika nauči. Kmetje, ali zares nimate, da je otrok, kateri se v mladosti nauči drugega jezika, radi tega Nemec, ali kakor pravi „Gospodar“ nemčur? Dobro, zakaj pa niso „gospodje“ v Ljutomeru suknjah Nemci in nemčurji in vendar zna vsaki polnoma nemški jezik? „Gospodar“ piše nadalje: „nam ugovarja, češ revež sem, imam veliko otrok, nemški šoli pa mi otroka oblečejo.“ Zakaj ga ne oblečejo v slovenski šoli? Ljubi „Gospodar“ ali te ni sram, da predbacivaš dobrim ljudem, kar se uboge, nage dece usmilijo, in kateri jo oblečejo to dobrosrčnost?

V Črešnjicah je sklenil pred par dnevi celjski občinski odbor, da se mora poučevati v 4. in 5. razredu ljudske šole v nemškem jeziku in glejte, kdo je protival? — Nasprotoval je edino le gospod župnik — Sušnik, veleznani prijatelj „Štajerca“. Toraj drugi občinski odborniki so bili za poduk velevali drugega jezika, samo — župnik ne!

In ravno tako so sklenili par dni pozneje ljubljanski občinski odbor, da se mora poučevati v 4. in 5. razredu ljudske šole v nemškem jeziku in glejte, kdo je protival? — Nasprotoval je edino le gospod župnik — Sušnik, veleznani prijatelj „Štajerca“. Toraj drugi občinski odborniki so bili za poduk velevali drugega jezika, samo — župnik ne!

Čudno pa je vendar le to, da dajo vsi grozno navdušeni Slovenci, vsi dohtarji, vsi slo-

Velikaši svojo deco v nemške šole, čudno je to, da vsaki od teh gospodov pusti učiti svoje otroke nemškega jezika. Dokazov imamo dovolj! Toraj dohtarški otrok, profsorski sin, učiteljeva deca in vsi tisti, katerim so župniki „strici“, se morajo učiti nemškega jezika, kmečki otrok pa ne! Zakaj le neki ne? Dragi kmet, mi ti povemo odkritosrčno, samo radi tega ne, ker hočejo vsi klerikalci, da bi ostal izmed vseh teh samo ti pri svojem starem kopitu, da bi ložje potem s teboj gospodarili po farških nazorih!

Ne dajte se za nos voditi kmetje, v ljutomerski okolici in po celem Spodnjem Štajerskem, le pustite, naj se vaša deca uči nemškega jezika, mi vas zagotavljamo, da ne bodejo radi tega zrastle iz njih „nemčurji“, pač pa bode deca to, kar se je v šolah učila enkrat krvavo rabila v življenju!

Kmetje pozor! V nedeljo dne 5. Oktobra tega leta bode se vršilo zborovanje v Ormožu, kjer se bodejo imenovali klerikalni kandidati za deželni zbor! Kmetje v ormoški okolici, idite poslušat, in slišali bodete kaj se vam bode lagalo, in koliko dohtarjev hoče biti zopet voljenih za kmečke poslance!

Razne stvari.

Od bistre Savinje. Duhovniki so največkrat samo nato nasprotniki šole, ker ne bi radi imeli zavednega ljudstva; kajti dobro vedó in to tudi čutijo, da zavednost ne trpi tlačanstva, ona se ne da molziti. Onišna slepota in nevednost pa sta najboljša pripraga za farovške kleti, kašte in za globoki žep duhovnega gospoda. Nekteri duhovniki gledajo po strani delavno učiteljstvo, a tako nespametno pa ravna malokateri, kakor župnik Časl v Sv. Lenartu nad Laškim Trgom. Kakor se bere po časopisih, deluje tam že deset let marljivi nadučitelj Knaflič, katerega so ljudje zavoljo njegove delavnosti v šoli in zaradi miroljubnosti prav imeli. Župnik Časl je prišel pred tremi leti v Sv. Lenart ter je začel iskati prepir. Kdor hoče, ta najde. Tudi jo je prav dobro iztuhtal. V svoji nevoščljivosti je odvzel nadučitelju šolski vrt in sadovnjak, se je spekel, bil je tožen, moral je nadučitelju vse plačati in blizu štiri sto kron stroškov. Tudi ni hotel hoditi v šolo veronauka podučevati. Nadučitelj je obrnil do knezoškofijskega konzistorija, ki je župniku ukazal, da mora hoditi v šolo veronauka podučevati. Knezoškofijski konzistorij je tudi nadučitelju obljubil, da hoče zato skrbeti, da se bode postal red, mir in sloga. Ali župnik ni hotel ti obljubi verjeti, zato je delal še naprej proti šoli, dokler ni prišel v novo zanjko. Bil je namreč dvakrat tožen sodniji, ker je pa tam odpuščenja prosil, plačal stroške in obljubil nadučitelju pismeno, da ne bode več, niti proti njemu niti proti šoli delal, mu je nadučitelj odpustil in tožbe v znamenju kristjanske ljubezni odtegnil, ter svojega ljubeznivega soseda od obsodbe. Župnik Časl pa je menda mislil, da bode nadučitelj Knaflič vedno tako usmiljena dušica

in zato je na ta račun dalje roval. Pisal je toraj na okrajni šolski svet v Celje neresnično poročilo o šoli, misleč, da bodo z nadučiteljem kar leteli, ali o joj, grozna smola! Šolska oblast je poslala župnikovo pisanje nadučitelju, ki jo je poslal naravnost sodniji. Tu pa ni nič več župniku pomagalo, obsojen je bil, ker ni mogel ničesar dokazati, na 50 kron kazni in na višje stroške. Menda bode zdaj mir! Kaj še! Župnik se je obrnil še višje, v Gradec, da bi tam poskusil svojo srečo da bi očrnil nadučitelja, a zopet je izpodletelo. V Gradcu sicer niso hoteli nadučitelju izročiti župnikovega pisanja, ker so mislili, da bi se ta dva potem bolj sovražila, a nadučitelj si je znal drugače pomagati. Tožil je znovega župnika Časla, ki ni mogel niti najmanjše reči o nadučitelju dokazati, ker je on v šoli in povsod mož na svojem mestu. Da bi župnika rešil sodnijske obsodbe, je sam sodnik predlagal, naj da tožen župnik nadučitelju Knafliču primerno zadoščenje, naj ga prosi za odpuščenje itd. Nadučitelj Knaflič je takrat v to privolil in župnik Časl se je pri sodniji dne 22. avgusta 1902 zavezal kakor sledi: 1. Svojo pisanje na deželni šolski svet v Gradec v posebnem od njega in sodnika podpisanem pismu preklicati, obžalovati in nadučitelju vso čast priznati. 2. Svojo pisanje v časopisih za neutemeljeno, to je za neresnično razglasiti in nadučitelja Knafliča v treh časopisih namreč v „Domovini“, „Slovenskem Gospodarju“, in v „Učiteljskem Tovarišu“ za odpuščanje prositi. 3. Mesto kazni pri sodniji plačati nadučitelju 200 kron odškodnine. 4. Plačati krog 130 do 150 kron narastlih tožnih stroškov. Vse to se je že izvršilo, in svet je v minulih dneh strmél, kako more katoliški duhovnik tako hudobno črniti svojega bližnjega, da mora na zadnje na račun celega stanu tako sramotno očitno pokoro delati. Zviti pa mora biti ta Časl, da si upa obdolžitve kar iz trte izviti. Izvedeli smo, da je n. pr. med mnogimi drugimi obdolžitvami pisal proti nadučitelju, da je baje on dne 4. majnika ob 9 uri po molitvi pustil otroke v šoli same in da je odšel v Laški Trg ter se je opoludne vrnil, z otroci odmolil itd. Šolski otroci pa niso zato nič vedeli in preiskava je dokazala, da je župnik ta dan šolo pustil, ni prišel namreč veronuka učiti, in da je šel on, a ne nadučitelj ta dan v Laški Trg. Tako imenitno jo je znal župnik zasukati, a je zapletel sam sebe v zanjko. To je pač lep vzgled kristjanske ljubezni do bližnjega! Tudi je branil nadučitelju vodo jemati iz farovškega studenca, katero ima nadučitelj v posesti, zatorej je bil župnik tožen in tudi obsojen zavoljo motenja nadučiteljeve dejanske posesti. Vse župnikove obsodbe so znane ne samo ljudem daleč na okoli, temveč tudi nižji in višji gosposki, ki si riše lepo podobo o Št. Lenartskem župniku. Velika občina Jurklošter, je spoznala, da tiči v župniku Časlu neprijetno velika zvižanost, a v nadučitelju miroljubnost, srčnost in pogum, če je napaden, in ker ta že 10 let deluje v občini zelo marljivo za blagor mladine, ga je občinski odbor v svoji seji dne 13. avgusta 1902 imenoval častnim občanom občine Jurklošter